

---

## СПЕЦИФИКИ НА ФУНКЦИОНАЛНИТЕ СТРАТЕГИИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Божидар Бабаджанов

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ Свищов“

**Резюме:** В организациите от публичния сектор съществува практиката на диференцираност по отношение определени дейности. Това е причината да обърнем внимание на някои специфики на функционалните стратегии в публичния сектор, както и върху особеностите при тяхното разработване.

**Ключови думи:** функционални стратегии; публичен сектор

---

## SPECIFICS OF FUNCTIONAL STRATEGIES IN THE PUBLIC SECTOR

Bozhidar Babadzhanov

Academy of Economics “D. A. Cenov” Svishtov

**Abstract:** In organizations of the public sectors there is a practice of differentiation in certain activities. That's why, this is the reason to focus on some specifics of functional strategies in the public sector as well as on the peculiarities of their development.

**Key words:** functional strategies; public sector

**Ф**ункционалните стратегии представляват същността и заложените тенденции за развитие на всяко едно от звената съставлящи в структурно отношение организацията. Чрез функционалните стратегии се създават условия за реализирането на цялостната визия за развитие. Различните функционални стратегии отразяват сегментирането на организацията по отдели и дейности. Трябва ясно да се подчертае, че обособяването на функционални стратегии в организации от публичния сектор е процес, който стъпва от една страна на основата от опит генериран в сферата на икономическо обосновани практики, и от друга, това трябва да бъде в съзвучие с публично правната рамка и действащо законодателство към определен времеви момент.

В този смисъл публичните функционални стратегии биха изразявали малко по-специфичен философски поглед.

Например, те притежават следната обособена насоченост:

- Социални
- Финансови
- Кадрови
- Екологични
- Информационни
- Иновационни

Основните характерни черти на функционалните стратегии в публичния сектор, могат да се определят като:

- Целенасоченост
- Дългосрочност
- Адекватност и адаптивност (към промените)
- Рационалност (ефективност и ефикасност)
- Алтернативност

- Съгласуваност
- Последователност

„Публичната стратегия е насочена към осигуряване на изпреварващи дългосрочни предимства на организацията в обществената среда“<sup>1</sup>

Функционалната публична стратегия от своя страна представя описание на процеса на последователно вземане на целесъобразни решения, с оглед постигане на определени цели, които са релевантни спрямо мисията и визията на цялата организация.<sup>2</sup>

Основните идейни прилики между функционалните стратегии в бизнес организациите и такива от публичния сектор се състоят в покриването на основни функционални дейности относно структурата на организацията.

Посочва се също, че функционалните стратегии са различни за всяка организация и зависят от нейната дейност. Това са стратегии, които се разработват на функционално равнище. Функционалните стратегии акцентират на специфичните ресурси, които трябва да се използват за извличането на конкурентни предимства.<sup>3</sup>

Съществената разлика обаче се изразява в първопричината за изграждането на тези стратегии. Основната идея на публичните стратегии, в това число и функционални се корени в концепцията за обществена ангажираност в посока създаване и разпределяне на блага на принципа на равнопоставеността, докато функционалните стратегии в бизнес организациите обслужват единствено и само интереса за печалба и икономически комфорт.

Именно поради тази причина някои автори определят изисквания, и правила към изработването на публичните стратегии (функционални) като цяло.

<sup>1</sup> Павлов, П., Михалева, Св., Павлова, Л. Стратегическо управление в публичния сектор. УИ-ВСУ „Черноризец Храбър“, 2005, стр. 98

<sup>2</sup> Борисов, Б., Парашкевова, Е. Стратегическо планиране в образованието. Свищов. АИ „Ценов“, 2017, стр. 77

<sup>3</sup> Сирашки, Хр. Стратегическо управление, Свищов, АИ Ценов, 2012, стр.82

Например:

➤ Стратегията се разработва от висшето ръководство с участието на всички нива на управление, за да се избегне ефектът на „натрапената стратегия“

➤ Стратегията трябва да се разработва от гледна точка на перспективите като цяло, а не заради интересите на отделен обществен слой, т.е. да има баланс на интересите.

➤ Стратегията трябва да се основава на обективни данни, получени чрез изследвания с помощта на съвременни методи, а не да почива на предположения.

➤ При разработването на стратегията трябва да се определят изискванията за най-целесъобразните качества, които трябва да притежават ръководителите и техните сътрудници за реализирането на определен тип стратегия

➤ Стратегията трябва да се разработва така, че да се осигури стабилност в течение на дълъг период от време, но същевременно да бъде и гъвкава.<sup>4</sup>

Изискванията, които определят разработването на публични стратегии дават идейната обща посока на това с какво трябва да се съобразим в процеса.

Правилата обаче служещи за разработването на публична стратегия, имат по-конкретен и задължаващ характер.

Някои от тях са:

➤ Съгласуване на целите, средствата, изпълнителите и сроковете

➤ Концентриране на усилията в приоритетните направления

➤ Разпределяне и минимизиране на риска

➤ Използване на възможностите от интегриране на усилията

➤ Прилагане на нетрадиционни подходи и решения

➤ Създаване на механизми за стратегическа мотивация

➤ Разработваненаинструментариумзамониторингиконтрол

➤ Предвиждане на възможности за оттегляне

➤ Осигуряване на механизми за публична подкрепа<sup>5</sup>

<sup>4</sup> Павлов, П., Михалева, Св., Павлова, Л. (2005). Стратегическо управление в публичния сектор. УИ-ВСУ „Черноризец Храбър“, стр. 177

<sup>5</sup> Павлов, П., Михалева, Св., Павлова, Л. Стратегическо управление в публичния сектор. УИ-ВСУ „Черноризец Храбър“, 2005, стр. 177

Така представени правилата за разработване на публични стратегии ясно очертават границите на същността им характеристика.

Неотменен остава въпроса относно ефективното организиране по отношение създаване на услуги, достигащи до голям брой потребители. Този аспект ясно откроява нуждата от познания, явяващи ще в качеството на необходимо условие за развитие на публичния обществен процес. Нещо повече, генерирането на знания в тази посока създава практически обоснована основа за вземането на функционални решения предполагащи целесъобразно използване на ресурси определящи концептуалната същност и структурното битие на обществото.<sup>6</sup>

Независимо от това, че в много публични организации няма ясно изразени функционални стратегии, то предложените изисквания и правила за изграждане на публична функционална стратегия се явяват едно добро начало към формулиране на концепция за изграждане на осмислени и конкретни действия, съдържащи идейни насоки, позволяващи на организациите от публичния сектор да осъществяват идейния замисъл на своите проекти чрез изграждане на стратегии от функционално равнище.

## ЛИТЕРАТУРА

1. Богданова, М. Управление на знанието. Свищов. АИ „Ценов“,2013.
2. Борисов, Б., Парашкевова, Ев. Стратегическо планиране в образованието. Свищов. АИ “ Ценов”,2017
3. Павлов, П., Михалева, Св., Павлова, Л. Стратегическо управление в публичния сектор. УИ-ВСУ „Черноризец Храбър“,2005.
4. Сирашки, Хр. Стратегическо управление, Свищов, СА „Д.А. Ценов“, 2012.

<sup>6</sup> Богданова, М. Управление на знанието. Свищов. АИ „Ценов“, 2013,стр. 14